

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

— بيان العنوان —

الحمد لله الذي خصنا بالمنطق والبيان • والصلاة على من نطق بجوامع
الكلم وافصح الاسان • وعلى اله وصحبه الذين ارشدوا الامة بافصح
الخطب وابلغ التبيان • بعدذا قلم پریشان رقم فقير احد جودت پر تقصیر
بو وجهله عنوان طراز افاده و تقریر اولور که زیب عنوان تصانیف
قلنان خطبه و دیباچه لر اوزرینه شراح و محشیر بر چوق مباحث
ایراد و تحریر ایده کلد کلرندن اوائل کتب و رسائلده بو بحثلر دیگر
بر مقصد مستقل کبی اولمش و هر کلن بر شیء زیاده ایدرک اکثر مؤلفاتک
عنوانلری انواع مباحثات ایله طولمش اولوب فقیر ایسه دیباچه
عمر انسانی و مبادیء رسالهء زندگانی اولان عنفوان عالم شبابه اکتساب
بدایع معانی و مزایا داعیه سنده بولندیغم حسیله علاوه اوائل کتب
قیلنه کلن مباحث شتادن بر خلاصه النهرق لسان عذب البیان ترکی
اوزره عنوان تصانیف و آثاره دار بعض معلومات عمومیه و یرو بده
مبتدیلری مبادیء شروع لرنده شک و شبهه دن وارسته ایده جک
بر رساله تألیف ایتمکلمی بعض احبای حقایق شناس صورت
الحاحده التماس ایدرک یو بابه فقیر دن وعد قوی دخی المش اولدیغندن

اول وقت بو خصوصه متعلق مضبوط حافظه فقیرانه م اولان مباحث و معلوماته بعض مخترعات عاجزانه دخی ضم و الحاق اولنه رق نحو مشروح اوزره برساله تألیفنه مبادرت قلمش و واردات خزانه مفکره اولان محرراتک برازی دخی ایفای وعده مجتهدانه صرف اولتمش ایسه ده (الدهر لایبقی علی حاله) (لکنه یقبل اویدبر) مفهومی مقتضای حالم اوله رق نه رساله مذکوریه شیرازه بند اتمام اوله بیلدم ونه ده تمامیه ایفای وعده وقت مساعد بوله بیلدم بناء علیه یازلمش اولان اوراق پریشان نهاده طاق نسیان اولوب قالمشیدی مؤخر از بده اسلاف و عمده اخلاف حلال مشکلات و دافع شکوک و شبهات پیشوای علمای اعلام و مقتدای خواص و عوام مولانا شیخ الاسلام عارف حکمت بک افندی حضرتلرینک مطلع طوابع عوارف و مجمع بدایع معارف اولان درگاه لامع الانوار فیوضات اثار فتوی پناهیلرینه تردد شرفیه متشرف اولوب مشار الیه حضرتلری کافه علوم عقلیه و نقلیه ده سیدسند و سوزی هر محشده کلام سعید کبی مسلم و معتمد اوله رق اسلاف و امثالک اعتبار ایده کلدکاری مجوهرات و مرصعانه عطف انظار ایتیموب انلرک بدلنده محررات و مجلدات ادخار ایتمکده اولسیله برنده معلومات جدیده به احتیاجی اولدیغی خالده عندنده برورقه تألیفک در ممکنوندن افزون قدر و رواجی اولدیغندن بوداعی کتر دخی قوه قریبه ده ما حاضر هر نه وار ایسه صحائف ترتیبه درج ایدرک زمره خامه دقایق علامه لریله صیقل پذیر تصحیح و تهذیب قلندقدنصکره اخلافه یادکار اوله جق بعض اثارک تألیف و تجلیدینه بالطبع هوسکار اولدیغم اثناده اوراق مذکوریه بی نسیان عناقب نسیان ایچنده بولوب در حال بش مبحث و برخاتمه اوزره تنظیم و (بیان

العنوان) اسمیله توسیم ایدرک پیشگاه حقایق اکتناه حضرت مشار الیهه
تقدیم ایلدم واکر چه بورساله محصول اوائل ایام شباب اولدیغندن
مقبول نظر اولی الالباب اوله میه جغی بی اریاب ایسه ده کلک معارف
سلک مشیختینا هیلریله تصحیح بیورلدقدن صکره هرکسک نظرنده
قرین قبول اولسی صحیحاً ماولدر .

✽ مجت اول خطبه کتاب بیاننده در ✽

خطبه فی الاصل موعظه معنا سنه درکه خطیبک منبرده او قودیغی
کلام اوله رق اوائل اسلامده یالکز جمعده و بیر امره مخصوص اولیوب
بلکه هر نه وقت بر امر مهم ظهور ایسه ناسی ترغیب و تشویق
ایچون حاله مناسب خطبه او قونمق عادت ایدی . صکره علوم و فنون
صدور دن سطورده نقل اولنوبده تدوین کتبه باشلانقدده مؤلفین
تبرکا بسمله و جدله و صلوله ایله ابتدا ایتمکی التزام ایدوب مجموعنه
خطبه کتاب تسمیه ایتدیر و اوائل تألیفانده بونلر ایله ابتدا اولنمق
مستحبر اما بسمله و جدله نک مستحب اولسی قرآن کریمه اقتدا
و (کل امر ذی بال لم یبدأ بالبسملة فهو ابتر) و (کل امر ذی بال لم یبدأ
بالحمد لله فهو قطع) حدیث شریفلرینه امثال و اثر سلف صالحینه
اقتفا ایچوندر اما صلوله انجق سلفه اقتدا ایچوندر (سؤال) بسمله
امر ذی بال اولدیغندن دیکر بر بسمله اقتضا ایدر اودخی کذلک دیکر
بر بسمله اقتضا ایدر وهکذا الی غیر النهایه بشقه بشقه بسمله لیر ایزاد
اولنه جق اولسه تسلسل لازم کلور واکر دونوب طولاشه رق بریسی
دیکر ینک عینی اولسه دور لازم کلور و ایکیسی دخی محال اولدیغندن
حدیث بسمله محالی مستلزم اولور (جواب) ✽ ان الله علی کل شیء قدیر ✽
آیت کریمه سنده ذات واجب الوجود کل شیدن استثناء عقلی ایله
مستثنا اولدیغی کبی بسمله دخی کذلک امر ذی بال دن مستثنادر

(سؤال) بعضا بسملة ايله ابتدا اولنوبده انجامی فائده سز اولديغی و بعضا بسملة سز ابتدا اولنوبده فائده لی کورونديکی واقع ودهشهود اولديغندن بسملة حدیثی بدیهی به مخالف اولور (جواب) ایتردن مراد ایترحسی اولیوب بلکه نزد شارعه معتدبه اولمز معناسنه ایتر شرعیدر عند شارعه ایسه نیجه مسعود کورینان شیر نامسعود و نیجه نامسعود کورونتر مسعود اولور . ذکر اولنان سؤال و جوابلر جدله حدیثنده دخی جریان ایدر (سؤال) بسملة ايله جدله دن هر قنغیسی ايله ابتدا اولنسه دیکری ايله ابتدا فوت اولغله حدیثان مذکوران بر برینه معارض اولوب برینه امثال ممکن اولمز (جواب) بسملة حدیثنده اولان ابتدای مراد ابتدای حقیقی جدله حدیثنده اولان ابتدای مراد ابتدای عرفی یاخود اضافیدر ابتدای عرفی مقصود اولرینه تقدم دیمک اوله رق مقصوده شروع ایدنجیه دك متمد اولور ابتدای اضافی مابعدینه نسبتله تقدم دیمک اوله رق اخر کتابه دك متمد اولور (سؤال) حقیقی حدیث بسملة به و عرفی یاخود اضافی حدیث جدله به تخصیص اولنوبده بالعکس دخی تعارض دفعی ممکن ایکن اوشقه التفات اولنماغه سبب ندر (جواب) قرآن کریمده بسملة جدله اوزره تقدیم اولنوب الی الان بو ترتیب اوزرینه اجماع امت دخی وارد اولسیدر (سؤال) فن اصول فقهده بیان اولنديغی وجهله احکام شرعیه انجق امر ايله نهیدن مستفاد اولور مذکور حدیثلر ایسه خبردر استجابا به نیجه دال اولورلر (جواب) مذکور خبرلردن معنای طلبی مراد اولغله ابتدؤا بالسملة مقامنده درلر (سؤال) انشادن اخباره عدول ایتمکه سبب ندر (جواب) المجاز والکتابه ابلاغان من الحقیقة فحواسنجه مبالغه قصدیدر زیر اشارع

برشيثك وقوعى يا عدم وقوعى خبر و برد كده اكر متحقق اولسه كذبى لازم كلور بوايسه حق شارعه محالدر بوجهتله انشامقامنده مستعمل اولان جمله خبر يه نك صورتنه نظرا مبالغه مستفاد اولور انچون مقام طلبده خبر شارع طلب صر يحدن دها قوتليدر ديو كتب اصول فقهده تحرير اولمشدر (سؤال) بو صورتده بسمله و جدله يي اتيان واجب اولوق لازم كلور زيرامذهب اصح اوزره امر و جواب ايچوندر (جواب) حديث حد شهرته بالغ اولدجه و جواب افاده ايمز حديث بسمله ايسه مشهور اولديغى مسلم دكلدر و اكر شهرتى تسليم اولنسه بعض افرادى تخصيص قلمش اولان عام قيلندندر زيرانماز امر ذى بال ايكن بسمله ايله اقتساحى واجب دكلدر عام مخصوص دخى ظنى اولديغندن و جواب افاده ايمز بودخى تسليم اولنسه مذهب اصح اوزره هر نقدر امر و جواب ايچون ايسه ده مجازا استحباب ايچون استعمالى دخى جائز و شايعدر فتامل (سؤال) صلوه حقهده ﴿يا ايها الذين امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما﴾ آيتى و ﴿من صلى على في كتاب لم تزل الملائكة تستغفر له مادام اسمى مكتوبا في ذلك﴾ حديثى وارد اولمشيكن استحبابنك اثباتنى سلفه اقتدا اوزره قصر ايمك قصوردر (جواب) آيت مذكوره مطلقا صلوته دلالت ايدر يوخسه اوائل كتبه ايراد اولنسنه دلالت ايمز حديث مذكورك دخى بعض محدثين موضوعيته قائل اولمشلردر مع هذا اودخى مطلقا كتابه دلالت ايدر يوخسه اوائل كتبه يازلمسنه دلالت ايمز .

﴿مبحث ثانى بسمله شريفه متعلق اباحت بياننده در﴾

باحروف جاره دن اولوب صله و ملايسه و الصاق و استعانه ايچون استعمال اولنور . اما صله تعبيرى اوچ معناده مستعملدر اولكيسى

زائد دیمکدر کفی بالله کبی ایکنجیسی کنندی ملایمی اولان فعله تعلق
 ایدن حرف جردیمکدر مثلا امسکت الحبل بیدی ده بامساکت صله سی
 وتوکلت علی الله ده علی توکلک صله سی دنیلور اوچنجیسی الصاق
 واستعانه کبی خصوصیت زائده دن عاری اولوب انجق معنای فعلی
 مجروره ایصال ایچون ایراد اولنان حرف جردر خص هذا بهذا
 ووضعت ذلك لذلک امثالنده اولان باولام کبی . اما ملبسه که بعضا
 مصاحبت دخی تعبیر اولنور بر معمولک مجرور ایله مصاحبندن عبارتدر
 و بمصاحبت دخی بعضا فقط معنای عاملده اولور زید قبل الظهر
 وعمرو بعد الظهر چیقدر قلنده خرج زید بعمرودنیلدیکی کبی و بعضا
 هم معنای عاملده وهم زمانده اولورنته کم ایکیسی بروقنده چیقدر قلنده
 خرج زید بعمرودنیلدیکی کبی و بعضا فقط زمانده اولور بسمله نك باسی
 کبی زیرا اسم بانک متعلق اولان تألیف کبی افعال ایله متصف اولمز
 بلکه متکلمه فقط زمان فعلده مصاحب اولور . اما الصاق بر معمولک
 مجرور ایله زمانده تلاصق و تقارنندن عبارتدر کرک معنای عاملده
 مشترک اولسونلر بر بازارلقده اگر ایله فرس معا اشترا اولندقدده
 اشتریت الفرس بسرجه دنیلدیکی کبی و کرک مشترک اولسونلر مررت
 بزید کبی زیرا زید متکلم کبی مار اولمز انجق زمان مرورده ایکیسی
 متلاصقان اولورلر (سؤال) حین مرورده تلاصق لازم کلز بلکه
 متقاربان اولورلر (جواب) الصاق حقیقی و مجازیدن عمدر حقیقی
 امسکت الحبل بیدی کبی مجازی مررت بزید کبی که بنم مرورم زیده
 قریب اولان محله ملاصق اولدی دیمکدر (سؤال) بو صورته
 پک چوق یرلرده بانک استعمالی مجاز اولوق لازم کلور (جواب) صورت
 مذکورده بایه الصاق تعبیری مجازدر یوخسه بانک استعمالی مجاز

دیمک دکدر زیر باحقیق ایله مجازیدن اعم اولان مفهوم کلییه
 موضوع اولغله ایکسندہ دخی استعمالی حقیقتدر نته کیم علیہ دین
 امثالندہ دین صاحبنه ثقلت و یرمی حسیله دینک تعلقنه استعلا
 تعبیری مجاز ایکن اکثر محققین عندندہ علی لفظی حقیق ایله مجازیدن
 اعم اولان استعلایه موضوع اولغله مثال مذکورده دخی استعمالی
 حقیقتدر فقط بعض نجات عندندہ بومثللو یرلده علی لفظی استعلا
 حسیله حقیقت اولوب سائرندہ مجازدر یرلر انلره کوره علیہ دین
 وامثالی استعاره تبیعه قبیلندن اولور و بوکونه مجازلرشایع اولدیغندن
 انلرک عندندہ اشترک اوزرینه رجیح اولنور . الحاصل الصاق
 ملابسہ نک قسمین اخیر یئندن عبارت اولغله ملا بسہ دن مطلقا
 اخص اولوب بآء بسمله ده ایکیمی دخی مجتمع اولور . اشته جیج اسرار
 الهیه کتب منزله ده و کتب منزله نک جیج اسراری فاتحه ده و انک
 جیج اسراری بسمله ده و انک جیجی باده موجوددر دیدکاری دخی
 بوکا مبنیدرکه (کنت کنزاً مخفیاً فاحبیت ان اعرف فخلقت الخلق
 ليعرفون) حدیث قدسیسندہ خلقتہ علت معرفت اولدیغی مثللو
 ﴿وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون﴾ آیت کریمه سنی دخی اهل
 تفسیر الایعرفون ایله تفسیر ایتدکارینه بناء خلقت عالمدن مقصود
 معرفت و اودخی وصلت الی اللهدن عبارت اولوب ملابسہ و الصاق
 دخی وصلتی مشعر اولغله بالفظی جیج مقاصدک زبده سی اولان
 وصلتہ دال اولوب جیج اسراری حاوی اولمش اولور حتی جیج
 ناسک فطرت اصلیه سنده بو وصلت ارزوسی منطبع اولدیغندن
 (الست برکم) سؤالنک جو ابندہ بلی دیوب ابتدا با ایله تکلم ایشلردردیو
 بعض کتب صوفیه ده محرردر . اما استعانه بر امرک حصولنده

بانك مدخولنی واسطه اتخاذ ایتكدر كتبت بالقلم كبی كه كتابته آلت اولدیغندن قلم ایله استعانه اولمشدر بعضیر عندنده بسمله نك باسی دخی استعانه یه محمولدر كه بومقامده تألیفك حصولنده اسم الهی ایله استعانه اولنور (سؤال) استعانه الیتی مشعر اولوب الت دخی مقصود بالذات اولدیغندن بام بسمله استعانه یه محمول اولدوقده اسم الهی کویا مقصود بالذات اولیوب الت مثابه سنده قوللاندیغنی اشعار ایتكله بام بسمله بی استعانه یه حل ایتك صحیح اوله مز (جواب) مشبه من كل وجه مشبه به حکمنده اولمق لازم اولدیغنی حسبیله رجل اسده تشبیه اولندوقده فقط جرأنده مشابیهت ملاحظه اولنوب سائر بهائمه مخصوص اولان اوصافده اشتراک تصور اولدیغنی کبی اسم اللهك دخی الیتی فقط موقوف علیه اولفده ملاحظه اولنوب مقصود بالذات اولماق جهتی تصور اولمز بوجهته بایی استعانه یه حل ایتك دخی صحیح اولور انجق بتون بتون شائبه اشعاری دفع ایتك اولادردیو اکثر محققین ملاسه یه حل ایتكدر . بانك متعلق محذوف اولوب بعضیر ابتدئی تقدیر ایتكدر ایسه ده تحقیق اولان مقامه مناسب بر فعل تقدیر اولنور مثلا اكل مقامنده آكل وشرب مقامنده اشرب کبی بومقامده دخی فعل مقدر اصنف اولور (سؤال) اصنف و امثالی فعل مضارع اولغله جمله بسمله لفظاً اخباری اولوب انجق معنی دخی اخبار میدر یوخسه انشامیدر (جواب) اکثر محققینك کلانندن ظاهر اولان جمله انشاییه در زیر اغرض انشاء تبرکدر (سؤال) جمله بسمله نك اشبو معنای انشاییه استعمالی حقیقتیدر یوخسه دکلیدر (جواب) منقولات شرعیه دن اوله رق اصطلاح شرعه نسبتله حقیقت و اصل لغته نسبتله مجازدر نه کیم بعثت و اشتریت لفظری

اصل لغت حسیله زمان ماضیده وقوعبولش اولان بیع و اشترایی خبر و یرمکه موضوع ایکن اصطلاح شرعهده عقد بیع و اشترایه موضوع اولهرق بولفظلره بیع و شرا عقد اولنور یاخود معنای لازمی بی اراده قبلندندر ته کیم * ربانی وضعته انشی * آیت کریمه سندن بو وجهله معنای لازمی اراده اولمشدر ز یرا آیت مذکورهدن مقصود اظهار تخزندریو خسه انشی طوغدیغنی خبر و یرمک دکلدن (سؤال) جل خبر یه دن بو وجهله معنای لازمی اراده اولندقدن جله خبر یه لکدن چیقارمی یو خسه ینه خبر یه میدن (جواب) زمخشری عندنده اخبار قسمندن چیقوب انشا اولور اما عبدالقاهر جرجانی عندنده ینه خبر یه در ز یرا انک عندنده جله خبر یه بر جله انشایه معناسنده مستعمل اولور سه خبر یه لکدن چیقوب انشایه اولور ته کیم رحم لیرحم معناسنه اولدقدن انشا اولور لکن جله خبر یه دن بو یله بر معنای لازمی اراده اولندقدن ینه خبر یه لکده باقیدر والابتون بتون جله لک محو اولمق لازم کلور (سؤال) یا جله بسمله نوجهله خبر یه اوله یلور حالبوکه خبر یه کندی مدلولنک مطابق یاخود غیر مطابق اوله جغی برنسبت خارجیه سی اولان جله دیمک اولوب بسمله نک مدلولی ایسه انشاء تبرک اولهرق بودخی بسمله ایله حصوله کله جک بر معنی اولغله مدلولندن خارج برنسبت یوقدر (جواب) نسبت خارجیه دن مراد لفظک مدلولندن بشقه برنسبت دیمک اولوب بودخی نفس الامر یه ایله ذهنیه دن اعمدر مدلول بسمله دن خارج اولان نسبت دخی نسبت ذهنیه اولور ته کم صیغ عقوددن اولان بعث و اشتریت امثالنده دخی بعض محققین بولفظلر ذهنده واقع اولان نسبتی اخباردر دیو تصریح ایشلدر .

اسم لفظنده کلمات کله اختلاف اوزره اولوب بعضیلر مشتق من سمو عند البصریة ومن وسم عند الکوفیة دیوب وبعضیلر دخی اصله سمو عند البصریة ووسم عند الکوفیة دیوب انلر دخی ایکی فرقه اولدیلر و برفرقه سی قول مذکور ایله اکتفا و فرقه اخری اصله کذا دید کدن صکره بروجه اتی بیان اولنده جق اعلال قاعده سنی اجرا ایتدیلر و شافیة شرحنده بیان ایتدی کمز وجهله اصل لفظی علم صرفجه قانون وقاعده دیمک و فن اشتقاق اصطلا حنججه مشتق منه دیمک اولوب قول ثانیده ایکی معنایه جل اولنمق دخی محتمل اولور و معنای اوله جل اولندقدده قول ثالثه توافق ایدر و معنای ثانییه محمول اولدقدده قول اوله توافق ایدر اما قول ثالثه قاعده صرفیه اجرا اولندیغندن ارتق مشتق منه معناسنه اولمق احتمالی قالمیوب معنای اوله محمول اولور و قول اول اوزره قانون فن اشتقاق اجراسی و قول ثالث اوزره قاعده صرفیه اجراسی لازم کلوب قول ثانی ایکیسنه دخی محتمل اولور لکن حقیقت حاله تیقن تفصیله محتاج اولدیغندن بروجه اتی تفصیل کیفیته ابتدار اولنور • معلوم اوله که اشتقاق بر لفظدن ترکیبده مناسب بر لفظ دیگر اخذ اولنوب لفظ اوله مناسب بر معنایه وضع قلمقدر مشتق دخی حروف اصولده و معناده اصله مناسب اولان لفظدر امامعناده فی الجملة مغایرت بعضیلر عندنده لازم اولمغله مصدر میمی اولان مقتل امشالی مشتق دکدر و بعضیلر عندنده مغایرت معنویه لازم اولمدیغندن ذکر اولنان مقتل لفظی قتلدن مشتقدر • واکر اشتقاده حروف اصلیه نك موافقتیله برابر ترتیب دخی اعتبار اولنور سه اشتقاق صغیر دینلور ضربدن ضارب قراردن قاروره کبی واکر ترتیب اعتبار اولنور سه اشتقاق کبیر دینلور جذبدن

جذب [۰] کبی • واکر حروف اصلیه ده یا لکز بر مناسبتله اکتفا و لنور سه اشتقاق اکبر دنیلور نهقدن نعق [۰۰] کبی • مشتق دخی ایکی قسمدر (قسم اول) مطرد در که معنای اصل کندینک مفهومنده ذات مبهمه یه قید اولوق اوزره اعتبار اولنور اسم فاعل واسم فاعول کبی (قسم ثانی) غیر مطرد در که معنای اصل وجه تسمیه اوله رق اعتبار اولنور قاروره کبی که سیال اولان شیره مقر اولسی مناسبتیه قراردن مشتق قلنمشدر لکن هر مقر سیالاته قاروره دنیلز زیر اوچه تسمیه ده اطراد وانعکاس شرط دکلدرا میدی اسم سمودن مشتق اولدیغی تقدیرجه و او وحرکه سین حذف اولنه رق همزه وحرکه میم زیاده سیله اولوب حروف اصولده مناسبت ظاهر در امامعناده مناسبت بووجهله در که سمو رفعت معناسنه اولوب اسم دخی مانباء عن المسمی معناسنه اولغله مسماسنه دال اولدیغی جهتله انی رافع ومظهر اولور اما وسمدن مشتق اولدیغی تقدیرجه و او ی حذف و همزه بی زیاده ایله در وسم لغتده علامت معناسنه اولوب اسم دخی مسماسنه علامت اولغله بینلرنده مناسبت در کاردر و ایکی تقدیرجه دخی مشتق غیر مطرد اولدیغی ظاهر واشکاردر • اشته قانون اشتقاق اجراسی بووجهله در اما قاعده فن صرف اجراسی شویله در که اصلی وسم اولدیغی تقدیرجه تخفیف ایچون علی خلاف القیاس و او حذف اولنه رق یرینه همزه وصل زیاده قلنمشدر اما اصلی سمو اولدیغی تقدیرجه کثرت استعمالنه بناء اول و آخرنده تخفیف مطلوب اولدیغندن کذلک علی خلاف القیاس اخرندن و او اولندن حرکه حذف اولنوب

[۰] جذب جذب معناسنه در •

[۰۰] نهق صوت حار نعق صوت غرابدر •

ابتدا حالنده همزه ایله توصل اولنور اعراب دخی یدودم کبی اخرک
 ماقبلنه اعطا اولنمشدر (سؤال) یخاف امثالنده واولک حرکه سنی
 ماقبلنه نقل ایله اعلال قواعد صرفیه دن اولوب سموده دخی واولک
 ماقبلی ساکن اولدیغندن حرکه سی ماقبلنه نقل واجتماع ساکنین
 ایچون حذف اولندقده بروفق قیاس اولور ته کم مقصود شراحنک
 بعضیسی دخی بووجهله تقریر ایتمشدر (جواب) قاعده مذکوره
 اجوفه مخصوصدر بناء علیه غزوورمی امثالی اعلال اولتمز زیرا
 حرکه هر نقدر حرف علت اوزره ثقیل ایسه ده ماقبلنده کی سکونک
 خفنی اکامعارض اولوب تغیردن مصون اولور ته کم خادمی بسمبله
 رساله سنده بیان ایشدر یوخسه اکر اسمدن واولک حذفی بروفق
 قیاس اولمش اولیدی قیاسا حذف ذکر مثابه سنده اولدیغندن اعرابی
 عصا کی تقدیری اولوردی ودلو وضعی مثللو اسملرده دخی واولک
 حذفی لازم کلور ایدی اما قاعده مذکوره نک اجوفلرده جاری
 اولسنک سری بو اوله ییلور که یخاف امثالنده دخی حرف علتک ماقبلی
 ساکن ایسه ده ماضیده متحرک اولوب اعلال اولندیغنه نظرا
 مضارعنده دخی متحرک حکمنده اولوب ماضیسنه تبعاً اعلال اولنور
 ته کم غایة البیانده مفصلاً بیان ایتمشدر بوضورتده بعض شراح
 مقصودک بوجه سابق واولک حذفی قیاسیدر دیملری غفلتدن ناشی
 اولدیغی ثابت اولور . بو تفصیلات ییلند کدنصکره معلوم اوله که
 قول اول اوزره اسم لفظی سمودن یاسمندن مشتق اولوب قاروره کبی
 غیر مطرد اوله رق بحسب اللغة ما انباء عن المسمی معناسنه موضوعدر
 اما قول ثالث اوزره اصلی ینه سمو یا وسم ایسه ده تصرف صرفینک
 تغیر معنویده دخلی اولدیغندن اصل لغتده رفعت یا علامت معناسنه

اولغله انباء عن المسمى معناسنده استعمالی صلوة لفظی کبی نقل طریقہ اولوب اصل لغته نظرا مجاز اولق لازم کلور وقول اولده اولان مشتق مأخوذ معناسنه حل ایله اقوال ثلثہ بی توفیق ممکن ایسه ده قول اول صحته قریبدر دیو خادمی مرحوم اصلی مشتق منه معناسنه حل ایله توفیق وقول ثالثه اولان تصرف صرفی غفلتدن ناشی اولدیغنی تحقیق اللمشدر فی الواقع اسم لفظی احد امریندن اخذ اولندقدہ معنائک تغیری طریق اشتقاقه دالدر . اما لفظه جلاله ده علماء صرفیه اختلاف ایلدیلر و بعضیلر فی الاصل اله اولوب علی خلاف القیاس همزه حذف اولندقدہ صکره ال زیاده قلوب لاملر ادغام اولنمشدر دیدیلر بعضیلر دخی حذف بروفق قیاس اولق ایچون فی الاصل الفلام ایله الآله اولوب همزه نك حرکه سی لامه نقل و کندوسی دخی حذف اولندقدن صکره لاملر ادغام اولنمشدر دیوب ا کرچه بوصورته حذف بروفق قیاس اولورسه ده ادغام علی خلاف القیاس اولور زیرا قیاسا حذف ذکر حکمنده اولغله لاملر برندن منفصل حکمنده اولوب قیاسا ادغام اولنماق لازم کلور الحاصل قول اولده حذف علی خلاف القیاس ادغام قیاسی وقول ثانیه حذف قیاسی و ادغام علی خلاف القیاس اولوب ذات واجب الوجود دائره خیال و قیاسه صیغمدیغنی کبی اسم سامیسی دخی طرق قواعد و اصولدن خارجدر . و کذا جهت اشتقاقده دخی اختلاف اولندی شویله که بعضیلر مشتق اولیوب ذات واجب الوجوده موضوع بر لفظدر دیدیلر و بعضیلر دخی مشتق اولسنه ذاهب اولوب مشتق منہی نه ایدیکنده کونا کون اختلافلر ایلدیلر بومقامده اشهر و اصوب اولان قولی ذکر ایله اکتفا ایده لم که عبادت معناسنه اولان

الوهیتدن مشتق اولسیدر طریق اشتقاقی دخی همزه نك ضمه سنی کسره یه ولامك ضمه سنی فتحه یه وواوی الفه تبدیل ویا مشدده ایله تاء تأنیثی حذف ایله اولوب مناسبت لفظیه ظاهر و اشکاردر امامناسبت معنویه اله مألوه معناسنه اولوب معبود دیمك اولدیغندن اودخی درکاردر فقط غفلت اولنیه که مألوه معناسنه اسم اوله رق اخذ اولنمشدر یوخسه صفت اوله رق مأخوذ دکلدر . اسم ایله صفت بیننده فرق دخی بو وجهله در که صفتده ذات مبهمة نك بروصف معین ایله متصف اولسی اعتبار اولنوب اول و صف ایله قنغی ذات متصف اولسه صفتك اول ذات اوزره اطلاق صحیح اولور مکتوب کبی که هر یازلمش اولان شیئه اطلاق اولنور اما اسمده موضوعله ذات معینه ایله و صفتك مجموعندن عبارتدر کتاب کبی که اجزاء عدیده مکتوبه دن مرکب اولان بر امر مخصوصه اسم اولوب هر یازیلی ورقه یه اطلاق اولنمز كذلك لفظه جلاله دخی معبود معناسنه ایسه ده هر معبوده اطلاق اولنمیوب بلکه معنای مزبور فقط وجه تسمیه اوله رق ملحوظ اولغله مشتق غیر مطرد اوله رق معبود بالحق اولان ذات اجل اعلا یه وضع اولنمشدر . وضعی دخی وضع خاص موضوع له خاص قیلندندر زیرا الفاظك وضعی موضوع له اعتبار یله اوچ قسمدر (قسم اول) وضع عام موضوع له عامدر (قسم ثانی) وضع عام و موضوع له خاصدر (قسم ثالث) وضع خاص و موضوع له خاصدر . صورت تقسیمی بو وجهله در که موضوع له یا کلیدر یا جزئیدر کلی اولدقه جزئی ایله کلی یه معرفت تحصیل اولنه میوب کلی یه مرأت ملاحظه ینه کلی اولمق لازم کلدیکندن الت وضع دخی بهر حال کلی اولوب بوقسمه وضع عام

موضوع له عام تعبیر اولنور ته کم واضع حیوان ناطق مفهومی ملاحظه ایدوب حداسنه انسان لفظنی وضع ایلمشدر بوقسمده الت وضع ایله موضوع له فقط اعتبارا متغیر اولوب فی الحقیقه متحدلدر اما موضوع له جزئی اولدوقده یا اشخاص متعدده اولور یا خود شخص منفرد اولور اشخاص متعدده اولدوقده الت وضع مفهوم کلی اولوب وضع عام موضوع له خاص تعبیر اولنور اسماء اشاراتک وضعی کبی مثلا واضع مفرد مذکر مشار الیه مفعولیه ماصدق اولان افرادی ابجالا ملاحظه ایدوب هر برینک حداسنه هذالفظنی وضع واحد ایله وضع ایلمشدر اما شخص منفرد اولدوقده وضع خاص موضوع له خاص تعبیر اولنور بودخی ایکی نوعدر زیرا الت وضع موضوع له اولان شخصک یافی الحقیقه عینی اولوب بینلنده مغایرت اعتباریه اولور بالمشاهده اولاد تسمیه سی کبی یا خود امر کلی اولور ته کم برینک غائبه برولدی تولد ایتد کده بلده فلانیه ده فلان بیتده رحم فلانیه دن تولد ایتش اولان ولدییه رک بو کونه معانی کلیه ایله ولدمذ کوری ملاحظه ایدوب غائبانه تسمیه ایتدیکی کبی ذات واجب الوجود دخی سائر اسماء حسنی ایله ملاحظه اولنهرق لفظه جلاله کندویه وضع اولندیغندن قسم ثالثک نوع ثانیسندن اولور لکن بودخی لفظه جلاله نک واضعی انسان اولدیغنی تقدیر جهدر اما واضعی واجب تعالی حضر تریدر دینلره کوره قسم ثالثک نوع اولندن اولور (سؤال) نوع ثانیده الت وضع کلی اولدیغندن وضع عام موضوع له خاص اولسی لازم کلور (جواب) نوع مذ کورده الت وضع اگر چه کلی ایسه ده فرد واحدده منحصر اولدیغندن وضع خاص قبیلندن اعتبار اولمشدر اما لفظه جلاله نک الف لامی زائده در زیرا (ال)

یا تعریف ایچون اولورنته کم تفصیلی کله جکدر یا سم موصول اولور
الضارب کبی یا زائده اولور لفظه جلاله نك الف لامی کبی . الف لام
زائده دخی ایکی قسمدر (قسم اول) زائده لازمه درکه اودخی بش
نوعدر (نوع اول) اعلام غالبه اوزرینه داخل اولان الف لامدر .
اعلام غالبه بعض افرادنده غلبه طریقيله علم منزله سنده اولان
الفاظ عامه اولوب اکر معنای عامه استعمال اولنوبده بعده بر فردده
غلبه ایتمش ایسه ده تحقیقه تسمیه اولنور الصعق لفظی کبی که مطلقا
صاعقه اصابت ایدن کسنه دیمک اولوب بومعنای عامه استعمال
اولندقدنصرکه خوید بن نوفل نام کسه یه علم اوله رق معنای اولده
استعمالی قرینه یه محتاج اولمشدر و اکر معنای اولده اصلا استعمال
اولنیه رق ابتدای وضعندن برو بر فردده استعمال اولنوب قاعده دخی
معنای عامه استعمالنی موجب اولورسه تقدیر یه تسمیه اولنور لفظه
جلاله ایله الرحمن کبی (نوع ثانی) مدخولیه معاموضوع اولان
الف لامدر الآن والبتة کبی که لفظان مذکوران استعمال اولندقلری
معنایه الف لام ایله بیله وضع اولنمشلردر (نوع ثالث) زائل اولان
علیت معرفه لکنی جبر واکمال ایچون ایراد اولنان الف لامدرنته کم
زید تشبیه یا خود جمع قلندقدده تعدد سیبیله معرفه لکی زائل اولوب
جبر واکمال ایچون الزیدان الزیدون دینور (نوع رابع) اسماء انسانیه
ایله اسماء بهائم یبنی فرق ایچون ایراد اولنان الف لامدر مثلا انسانه
فلان وفلانة دنیلوب بهائم الفلان والفلانة دنیلور (نوع خامس)
دفع توهم ایچون الترام اولنان الف لامدرالذی کبی زیرا الف لام
بعضا داخل و بعضا زائل اولسه تعریف ایچون اولسی توهم
اولنه جغندن کله دن منفک اولمز . (قسم ثانی) زائده غیر لازمه درکه

صور مذ کورهٔ خسه دنک ماعداسی اولان الف لام زائده لر در حالر
اوزره داخل اولان الف لام کبی که حالرده تنکیر اصل اولدیغندن
اوزرینه داخل اولان الف لام زیاده جهل اولنور جائنی زید
القائم کبی که قائم ادیمکدر . اما اسمک لفظهٔ جلاله به اضافتی نصل
اضافت اولدیغنی بیلک ایکی مقدمه به موقوفدر (مقدمهٔ اولی)
مضاف ایله مضاف ایله بیننده یاتبارین یا عموم و خصوص من وجه
اولور یا خود مضاف مضاف الیه دن مطلقا اعم اولور اما بینلرنده تساوی
بولسه یا خود مضاف مطلقا اخص اولسه بر فائده بی مفید اوله میه جغندن
اضافت جائز اولمز ایمدی تباین اولورسه اضافت لامیه تسمیه اولنور
غلام زید کبی اما عموم و خصوص من وجه صورتنده اگر مضاف
ایله مضافک اصلی اولورسه اضافت بیانیه تسمیه اولنور خاتم
فضه کبی اما مضاف مضاف الیه دن مطلقا اعم اولورسه عند الجمهور
کذلك اضافت لامیه در علم الفقه کبی که بو صورتده مضاف ایله
مضافک نوعی و مضاف دخی مضاف الیه ک جنستی بیان ایتمکله
اضافتک فائده سی اولدیغنی در کار در اما بعض محققین بو قسمک
اضافت بیانیه اولسنه ذاهب اولمشدر (مقدمهٔ ثانیه) بر لفظ کای
ذکر اولندقده یا لفظ مراد اولنور الانسان علی وزن فعلان دینلکده
انسان لفظی کبی یا خود مفهوم مراد اولور الانسان نوع کبی
یا ماصدق علیه مراد اولور یا کُل الانسان کبی اما بر لفظ جزئی
ذکر اولندقده فقط لفظی یا مسماسی مراد اولور . بو مقدمه لر تقرر
ایتدکده معلوم اوله که اسم لفظی کلی ایسه ده کرک لفظ ایله و کرک
مفهوم ایله تبرک اولنمدیغندن فقط ماصدق علیه مراد اولمق احتمالی
باقیدر اما لفظهٔ جلاله جزئی اولوب ذکر اولنان ایکی وجهه محتملدر

ایمدی اگر مسمی مراد اولورسه دالک مدلولنه اضافتی قبیلندن اولوب
 بندلمرنده تباین اولغله اضافت لامیه اولور . و اضافت دخی لام
 تعریف کبی معانی ار بعد مشهوره یه محتمله ایسه ده عهدذهنی مقام
 تبرکه مناسب اولدیغندن و جنس دخی مدخولندن مفهوم مراد
 اولتمسنی مقتضی اولوب بوجه سابق مفهوم ایله تبرک اولتمدیغنی
 جهتله جنس ایچون دخی اوله مدیغندن بومقامده اضافت یا استغراق
 ایچون اولوب جبع اسماء حسنا یه شامل اولور یا عهد خارجی ایچون
 اولوب جناب حق معهود اسمی دیمک اولور که مراد لفظه جلاله
 اولور و اگر لفظه جلاله نك لفظی مراد اولورسه عامک خاصه
 اضافتی قبیلندن اولوب جمهور عننده لامیه و بعض محققین عننده
 بیانیه اولوراشته بعضیلر ای اسم هو الله ایله تفسیر ایدرک بیانیه در
 دیمسی بوکامبیدر (سؤال) رحمتله متصف اولان ذات الله اولوب
 لفظه جلاله اولدیغندن صورت ثانیه ده رحن و رحیمک لفظه
 جلاله یه صفت اولسی صحیح اولمز . (جواب) مجازا الرحن مسماه
 و الرحیم مسماه ایله تأویل اولنور . (الرحن) رحن مشتق مطرد
 اوله رق فعلان وزنده صفت مشبهه اولوب بوجه سابق غلبه
 تقدیریه طریقیله جناب حقه مخصوص اولمشدر و الف لامی زائده
 لازمه اولدیغندن الف لامسز استعمال اولمز فقط بعضا اضافتله
 استعمال اولدیغنی واردر ته کم رجان الدنیادیرلر (سؤال) رحن
 فعلان وزنده اولدیغنی حالده الفسز یا زلسنه سبب ندر (جواب)
 قرآن کریمک چوق یرنده فن خطقوا عیدینه مغایر رسوم خطیه
 اولوب انلری احاطه وجهله بیان ایتمک اوزره رسم قرآن برفن مستقل
 قلمشدر بناء علیه الخطان لایقاسان خط الشعر و خط عثمان دنیلشدر

رحن دخی رسم قرآنیده بویله الفسز بولندیغندن اولوجهاله یازیلور
 (سؤال) بو صورتده اضافت حالنده دخی الفسز یازلمق لازم کلور
 (جواب) رسم قرآنیده الفسز یازلدیغی معرف باللام صورتنه مخصوص
 اولوب مضاف اوله رق قرآن کریمده واقع اولدیغندن اضافت حالنده
 فن خط قاعده سنه مراجعت اولنه رق الفله یازیلور واکرچه
 تعریف حالنه اتباع ایله اضافت حالنده دخی الفسز یازلمق جائز
 ایسه ده قاعده فن خطه رعایت اولنه رق الفله یازلمی مستحسندر
 (سؤال) رحم بکسر العین رحمت ایلدی معنا سنه متعدیدر صفت
 مشبهه ایسه فعل لازمه مخصوص صدر (جواب) رحم باب خامسه نقل
 اولنوب رحمتله متصف اولدی معناسنه تحول ایتد کدز صکره رحن
 اخذ اولمشدر (سؤال) صفت مشبهه اولان فعلا صیغه سی جوع
 وعطشی یا ضد لرینی مشتمل اولان معانی به مخصوص اولدیغی کتب
 صرفده تصریح اولمشیکن رحن نه کونه صفت مشبهه اوله ییلور
 (جواب) غضبان امور مذ کوره دن خالی ایکن اکثر یا غضب حرارت
 باطنیه بی وعطشی مستلزم اولدیغندن صفت مشبهه اوله رق فعلا
 اوزره کلدیکی کبی رحان دخی ضد غضبان اولغله کندوده ضد
 عطش تخیل اولنور اما بعضیلر بو تکلفاتدن تخلص ایچون رحن
 رحمتله متصف معناسنه رحمتدن مشتق براسمدر دیدیلر و بعضیلر دخی
 غیر مشتق اوله رق علمدر دیدیلر (سؤال) مسیله حقه بعض شعرا
 لازالت رحانا دیوب جناب حقا غیریده والف لامسز استعمال
 المشردر (جواب) ذات واجب الوجودک غیریده استعمالی تغنا اولوب
 الف لامسز استعمالی دخی شادر و یا خود الف لام مقدر در نه کیم
 بلاتنوین سلام علیکم مسموع اولوب السلام تقدیرنده در دیوتاویل